CONSERVATORIO PROFESIONAL DE MÚSICA DO BARCO DE VALDEORRAS

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

ITINERARIO, TÉCNICAS DE COMPOSICIÓN

ENSINANZAS ARTÍSTICAS PROFESIONAIS DO 6º CURSO

INDICE

- 1. Introdución, páxina 3
- 2. Obxectivos xerais, p. 3
- 3. Contidos, p. 3
- 4. Procedementos e instrumentos de avaliación, p. 4
- 5. Criterios de avaliación, p. 4
- 6. Metodoloxía aplicada, p. 6
- 7. Recursos didácticos, p. 6
- 8. Bibliografía, p.7

1.INTRODUCCIÓN

Según o Decreto 203/2007 do 27 de setembro se estabrece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música.

O itinerario de composición, ou técnicas de composición, é unha materia teóricopráctica optativa para o alumnado do 6º curso das ensinanzas profesionais de música. A súa finalidade é:

- 1.O estudo dos procedementos básicos de composición
- 2.A aplicación dos procedementos básicos de composición

2. OBXECTIVOS XERAIS

- Profundizar no estudo dos diferentes estilos.
- Ampliar os coñecementos de harmonía e contrapunto.
- Compoñer pequenas pezas partindo dun esquema harmónico dado.
- Compoñer pequenas obras libres para estimular o desenvolvemento da espontaneidade creativa.
- Escoitar internamente os elementos e os procedementos estudados, tanto na análise de obras como na realización de exercicios escritos.
- Identificar os procedementos estudados a través da audicicón de obras ou de exercicios escritos.
- Tocar nun instrumento polifónico a forma esquemática dos procedementos compositivos básicos.
- Tocar nun instrumento polifónico os traballos realizados.
- Coñecer os diferentes instrumentos, as súas posibilidades e a técnica básica.

3. CONTIDOS

- Harmonía; profundización.
- Contrapunto: normas xerais melódicas básicas do contrapunto.
- O contrapunto imitativo: a imitación directa, por movemento contrario, retrógrado, retrógrado contrario e por aumentación ou diminución.
- O canon: canon duplo á oitava, canon aberto e pechado, finito e infinito.

- Práctica da imitación transformativa, rigorosa e libre, por movemento contrario, retrógrado, retrógrado contrario e por aumentación e diminución.
- Práctica do contrapunto libre.
- Práctica do canon a dúas voces á oitava.
- Coñecemento do coral no estilo de J. S. Bach.
- Composición de pequenas pezas partindo de esquemas harmónicos propostos.
- Composición de pequenas pezas libres que empreguen unha textura de melodía acompañada e de formas breves.
- Composición de pequenas pezas con texto.
- Coñecemento dos diferentes instrumentos da orquestra, a súa técnica e as súas posibilidades.
- Estudo analítico de contidos a partir da análise de distintas obras ou fragmentos.
- Práctica auditiva e instrumental dos elementos e dos procedementos estudados que conduza á súa interiorización.

4. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Para o alumnado con dereito á avaliación continua:

- Traballos de clase
- Participación activa nas clases
- Probas de avaliación na convocatoria ordinaria

Para o alumnado que perda dereito á avaliación continua ou non supere a convocatoria ordinaria:

- Probas obxectivas
- Entrega de traballos

5. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

A avaliación constará de varias fases:

1. Avaliación inicial: será realizada ao comezar o curso, momento no que trataremos de detectar o grao de interese do alumnado cara a materia e ver se posúe

coñecementos previos. No inicio de cada unidade didáctica procuraremos facer unha enquisa oral para observar o grao de coñecemento do tema por parte de cada alumno.

2. Avaliación formativa:

- · Avaliaremos constantemente nas sesións presenciais o proceso de aprendizaxe do alumnado para detectar os seus progresos e dificultades, podendo realizar unha atención individualizada.
- · Realizaremos observacións sistemáticas a diario, que serán importantes para avaliar os contidos actitudinais.
- · Realizaremos exercicios e actividades na aula, que permitan ao alumnado ir afianzando os contidos conceptuais e procedimentais.

3. Avaliación final:

A asistencia ás clases presenciais é obrigatoria, polo que a avaliación do proceso de aprendizaxe será continua, o que implica que a nota final do alumno ou alumna dependerá de diversos parámetros, pero sobre todo do traballado en clase.

Para o alumnado con dereito á avaliación continua, valoraranse os traballos diarios e a actitude mostrada nas clases, sendo posible a realización dalgunha proba de avaliación na convocatoria ordinaria.

O alumnado perde a avaliación continua con máis de 3 faltas sen xustificar por trimestre. Este alumnado deberá presentarse obrigatoriamente a unha proba ó final do curso, presentando previamente tódolos traballos que debería ter feitos ó longo do curso.

Mínimos exixibles para superar a materia:

Para o alumnado con dereito á avaliación continua:

· Entrega das composicións traballadas ó longo do curso.

Para o alumnado con pérdida de avaliación continua:

- · Entrega das composicións traballadas ó longo do curso.
- · Realización dunha proba práctica de análise dunha peza prosposta pola profesora, na que terá que analizar en profundidade a harmonía, o contrapunto e os procedementos compositivos empregados na obra.

6. METODOLOXÍA APLICADA

 As clases constarán de tres bloques: un teórico-explicativo, outro práctico e outro de revisión e supervisión do traballo realizado en clase.

 Nas clases valoraranse a participación activa e a realización dos traballos propostos.

 Impulsaranse as capacidades analítica, crítica, de lectura, auditiva, memorización e compresión musical.

 Na clase realizaranse lecturas da bibliografía referencial para complementar as explicacións da profesora, sempre que sexa preciso.

• Poderán realizarse visualizacións de vídeos para complementar a formación.

A metodoloxía que aplicaremos será activa pois o propio alumnado é o protagonista da súa aprendizaxe, sendo o persoal docente só un guía ou orientador; é un proceso de ensinanza aprendizaxe individualizado, xa que se adaptará a cada alumno. Temos de ter igualmente presente que as dificultades deben de estar dosificadas axeitadamente para manter a ilusión e o ánimo de aprender do alumnado, polo que a metodoloxía tamén será progresiva.

7.RECURSOS DIDÁCTICOS

Material de aula:

- Piano
- Ordenador
- Altofalantes
- Impresora.
- Mobiliario: encerado, mesas e cadeiras.

8.BIBLIOGRAFÍA

Harmonía

- · Armonía, Diether de la Motte Labor
- · Armonía (I-II), Emilio Molina, Ignacio Cabello e Daniel Roca Real Musical
- · Armonía del siglo XX, Vicent Persichetti Real Musical
- · Armonía, Walter Piston Labor
- · Tratado práctico de Armonía, Rimsky-Korsakov Ricordi
- · Tonalidad, atonalidad, pantonalidad, Rodolph Reti Rialp
- · La Melodía, Ernst Toch Labor
- · Armonía, Heinrich Schenker Real Musical
- · Manual de Armonía, A. Jurafsky Ricordi
- · Armonía, Arnold Schönberg Real Musical
- · Funciones estructurales de la Armonía, Arnold Schönberg Labor
- · Tratado de Armonía (I-II-III), Joaquín Zamacois Labor

Contrapunto

- · Tratado de contrapunto tonal y atonal, José García Gago Clivis Publicacións
- · Fuga, técnica e historia, Josep Soler Antoni Bosch
- · Tratado de Fuga, André Gedalge Real Musical
- · Contrapunto creativo, Forner & Wilbrandt Labor
- · Contrapunto, Walter Piston Labor
- · Exercicios preliminares de Contrapunto, Arnold Schönberg Labor
- · Contrapunto, Diether de la Motte Labor
- · El Contrapunto de siglo XX, Humprey Searle Labor
- · Tratado de Contraponto e de composiçón contrapontística, Michael Haller A.G.A.L.

Formas musicais - Análise - Historia da Música - Composición - Orquestración

- · Tratado de la forma musical, Clemens Kühn Span Press
- · Análisis del estilo musical, Jan Larue Labor
- · Cuaderno de análisis. Introducción al análisis musical, A. Santos e R. Eguílaz Enclave

Creativa

- · Tratado de la forma musical, Joaquín Zamacois Labor
- · Tratado de la forma musical, Gulio Bas Ricordi
- · Formas de sonata, Charles Rosen Labor

- · Historia de la música occidental (I-II), Donald Jay Grout Alianza Música
- · Atlas de Música (I-II), Ulrich Michels Alianza Música
- · Guía de los estilos musicales, Douglas Moore Taurus
- · Fundamentos de la composición musical, Arnold Schönberg Real Musical
- · Technique de mon langage musical, Olivier Messiaen Alphonse Leduc
- · Composición serial y atonalidad, George Perle Idea Música
- · Orquestación, Walter Piston Real Musical
- · La técnica de la orquesta contemporánea, Alfredo Casella Ricordi
- · Principios de orquestación (I-II), Rimsky-Korsakov Ricordi